

Energiakaupungit ry

HE 194/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta
Lausunto Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle | 11.2.2026

Energiakaupungit ry kiittää pyynnöstä tulla kuulluksi lainvalmisteluhankkeen yhteydessä. Keskitymme lausunnossamme sähkön huoltovarmuusmaksua koskeviin ehdotuksiin. Energiakaupungit ry edustaa 13 suurta kaupunkienergiayhtiötä, jotka tuottavat ja jakelevat sähköä asiakkaille. Sähköveron muutosten vaikutus etenkin paljon sähköä käyttävien teollisten investointien houkuttelemisessa Suomeen on merkittävä. Suurilla sähköasiakkaila on merkittävä positiivinen vaikutus sekä sähkön hintakehitykseen että kaikkien sähköasiakkaiden maksamiin verkkopalvelumaksuihin.

Teollisen sähkön kysynnän kasvu lisää kannusteita lisätä puhtaan ja edullisen sähkön tuotantokapasiteettia Suomessa ja vastaavasti teolliseen sähkönkulutukseen sisältyvä mahdollisuus laajaan kulutusjoustoon hillitsee hintapiikkien muodostumista. Suuret sähkön kulutuskohteet maksavat siirtomaksuillaan merkittävän osan niistä sähköverkkojen vahvistamiskustannuksista, jotka ovat joka tapauksessa välttämättömiä yhteiskunnan sähköistyessä ja kotitalouksien sähköntarpeen kasvaessa.

Sähkön huoltovarmuusmaksun korotus kohdistuu kuitenkin suhteettomalta osin juuri teollisuussähköön ja tarkoittaa veroluonteisen maksun kiristämistä sen osalta 6,5-kertaiseksi. (s. 10, taulukko 2) Esityksessä todetaan (s. 12, taulukko 4), että puolet sähkön huoltovarmuusmaksun kiristyksestä kohdistetaan teollisuudelle. Kuten taulukosta on luettavissa, se muuttaa sähkön huoltovarmuusmaksun jakautumisen radikaalisti erilaiseksi suhteessa aikaisempaan.

Teollisuuden sähköistymistä on tavoiteltu jo vuosikymmenen keskeisenä poliittisena tavoitteena, joka palvelee vientiteollisuuden menestymisen edellytyksiä ja Suomen ilmastotavoitteita. Huoltovarmuusmaksun korotus ohjaa tältä kannalta päinvastaiseen suuntaan. Samalla kiinteistökohtaisten lämmitysjärjestelmien käyttämää sähköä kohdellaan edullisemmin, vaikka se on luonteeltaan joustamatonta ja siten aiheuttaa huomattavasti teollisuussähköä suuremman riskin huoltovarmuuden kannalta. Teollisuutta voidaan poikkeustilanteessa määrätä ajamaan tuotantonsa alas, mutta asuinkiinteistöjen lämmitystä ei voida talvikaudella ainakaan pitkäaikaisesti keskeyttää.

Mikäli sähkölle osoitettu huoltovarmuusmaksu toteutetaan, on huolehdittava, että varoja kohdennetaan sähköjärjestelmämme toimitus- ja huoltovarmuuden parantamiseen. Mikäli sähköjärjestelmä ajautuu toimitusvarmuuskriisiin, on kyseessä koko yhteiskuntaa uhkaava huoltovarmuuskriisi. Huoltovarmuusmaksun turvin tehdyt toimet sähköjärjestelmän huoltovarmuuden parantamiseksi ovat kuitenkin hyvin rajalliset, lähes olemattomat. Onkin tarkoin harkittava, miten varoja voitaisiin ohjata sähkömarkkinaa häiritsemättä sähkön huoltovarmuuden turvaamiseksi. Eräs esimerkki on Energiakaupunkien esittämä hintajarruna toimiva fossiiliton kapasiteettireservi, jonka rahoitukseen voisi olla yhtenä elementtinä perusteltua käyttää huoltovarmuusmaksun kertymää.

Kunnioittavasti,

Eetu Kinnunen

Edunvalvontapäällikkö

Energiakaupungit ry

050 545 3173

eetu.kinnunen@energiakaupungit.fi